

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

Carthvsiani.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

Angelica
puritate
nitens, &
Hortus de-
litiarum
Dei.

17. * A LVDOVICO AB ANGELIS, qui haud proprij agnominis immemor, Societatem Angelica puritate nitentem, ac demum, Hortum delitiarum Dei, non veretur asserere ac nominare. *Tanta illi erat de Religione hac omnium minima existimatio. Ita in lib. Festor. Hispal. in Beatif. S. Ignatij fol. mibi 73.*

A CARTHUSIANIS.

Literae
Prioris
Maioris
Carthusia.
In quibus
doctrina,
mores, ac
zelus scio-
rum lau-
dantur.

18. **A** PETRO DE SARDIS summo Priore Magnae Carthusiae cum suae innocentissimae Familiae Religiosis, qui omnes in suo Generali Capitulo congregati, in nascente adhuc Societate sensum, & pietatem erga illam, datis ad Ignatium, & suos anno 1544. literis è Maiori eadem Carthusia sic comprehendunt: Audita fama odorifera, fratres in Domino dilectissimi de vestra exemplari doctrina, & voluntaria paupertate, ceterisque virtutibus, quibus in tenebris nostri deplorandi saeculi refulgentes perhibemini homines in via perditionis errantes ad arctam viam salutis reuocare, vacillantes stabilire, stantesque ad proficiendum in virtutibus stimulare, & magnam in Domino Ecclesiae Catholicae fructum afferre; gauisi sumus in Domino, gratias illi agentes, quod in tanta desolatae Ecclesiae suae calamitate, qua premimur, excitare dignatus est, & mittere novos operarios in vineam suam, recordatus misericordiae suae. In quo quidem sancto opere, cupientes vobis pro nostro modulo cooperari, fraternitatem vestram obsecramus per charitatem eius, qui pro nobis non dubitauit animam suam ponere, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis: sed in sancto proposito perseverantes, in omnibus exhibeatis vos sicut Dei ministros in multa patientia, non deficientes inter labores, pericula, & persecutiones, quae omnibus, pie viuere volentibus, occurrere solent. Tempore enim suo metetis, non deficientes. Et nos fratres, si quid poterimus apud Dominum, diuinis Sacrificijs, orationibus, abstinentijs, ceterisque pijs exerci-

Qui inter
huius sa-
culi tene-
bras reful-
gent.

Peculiarẽ
cũ Societa-
te germa-
nitatem
constituit
Carthusia.

exercitijs, quorum omnium vobis, & successoribus vestris, in vita pariter, & post mortem singularem concedimus participationem, vestris pijs conatibus libenter cooperabimur in Domino, postulantes vt nos vicissim in orationum, & bonorum participatione commendatos suscipere dignemini. Datis Carthusiæ sub sigillo nostro, ann. Domini 1544. sedente nostro Capitulo Generali. Sic in 1. Par. Hist. Soc. lib. 4. num. 107.

19. A BRVNONE LOHER. *Agrippinensis Carthusia Procuratore, qui se continere non potuit, quin maiorum suorum secutus exemplum, id quod de Societate nostra sentiebat scriptis ad Ignatium literis explicaret.* Dolebamus (inquit) interim gliscentibus Hæreticis non esse multos, qui contra istos Tartareos spiritus se opponerent. Cum ecce præter omnium opinionem, non multo post Tu extitisti Pater celeberrime Ignati, spretis mundi pompis, honoribus, diuitijs, voluptatibus, spreta generis dignitate. Crescente autem mirum in modum Vestrorum fratrum numero, missi sunt cum amplissima Sedis Apostolicæ potestate Sacerdotes non pauci ex Vestris, Viri grauissimi, honestissimi, primò quidem ad præcipuos quosdam Christianæ Reipublicæ magnates, ac Ciuitates; deinde & alij in Asiam, Africam, Arabiam, Indiam Meridionalem, & Orientalem, & Americam maximas Orbis partes. Quibus in locis vestræ Sodalitatis Patres ingentem & incredibilem animarum fecere fructum, nec facere desinunt, infideles, & Iudæos ad fidem conuertendo, integra oppida, & Regna baptizando, peccatores ad pœnitentiam reuocando, pios in gratiam confirmando & consolando, iuuentutem, tam apud Ethnicos, quam Christianos optimis literis, solida eruditione, sanctisque moribus imbuendo, additis pluribus stupendis prodigijs, ac miraculis præsertim apud Infideles. Adeo vt infatigabili vestro labore, industria, feruore docendi, concionandi, adhortandi assiduitate, & candidis moribus, diuina vobis oppitulante gratia, ne dum in nostra Europa,

Alia litera in Societatis commendationem.

Ignatius, ac Socij laudati.

Qui vndique dispersi incredibiliter animarum fructum fecere.

Optimis literis, solida eruditione ac stupendis prodigijs.

Quorum
insurgibili
labore reli-
gioso, cul-
tusque veri
Dei ubique
refloruit.

Deo infi-
gnium mi-
raculorum
parratione,
opitulante.

Quod fla-
gitijs à
Deo non
relinqui-
mur, Socie-
tatis facit
præclara
professio:

Et nun-
quam satis
laudatum
vita Insti-
tutum.

Sociorum
fructus op-
timi:

Qui spem
ingerunt
Christi Ec-
clesiam in
melius re-
formandã.

Illi omnes
ad veram
pietatem
prouebunt.

sed etiam in alijs iam memoratis regionibus, Religio, cul-
tusque vnus veri Dei, veraque pietas reflorescere, incre-
scere, & quotidianis incrementis longe, lateque mirificè propa-
gari videatur. Nam vt sub Turcico Imperio, & tributo, puta
Ierosolymis, Constantinopolique, atque Cypro studiorum
Collegia auxilio Iulij III. Pon. Max. instituere conati estis.
Accessit huc frequens insignium, quæ per vestros fiunt, mi-
raculorum operatio, quibus omnipotens Deus vestræ inte-
gritati præbet testimonium, qualia certè adhuc nulla
apud nostros Euangelicos vidimus, licet suam ubique buc-
cis crepitantibus fidem iactitent. Complures enim apud In-
dos Christianæ Religionis expertes, simul atque fidei nostræ
ex animo accesserint morbis quibuscumlibet, aut alijs corporis
calamitatibus grauati, confidunt se illico sanatum iri, si sa-
lutari tingi lauacro, aut Missæ sacrum auscultare, liceat, nec
sua spe, & expectatione frustrantur, mox sanitatis obtento
beneficio. Si ob flagitia, & errata vnquam relinquendi su-
mus à Deo, iam vel maxime id timendum est quandoque
vsque eo omnis creuit impietas, vt vix possit ultra progredi,
vnum dumtaxat superest, quod nobis melioris spei fiduciam
ingerit, vestræ nimirum Sodalitatis noua isthæc præclara-
que professio, & nunquam satis laudatum vitæ Institutum.
Hæc Bruno apud And. luc. in vita S. Ignat. lib. 4. cap. 20. Et apud
Euseb. in doctrin. Asceticis lib. 1. cap. 60. idem refertur, & addun-
tur immediate sequentia ex Eodem Lohero: Cum enim (subdit)
certis probemus experimentis fructus optimos è vobis prodi-
re, non ambigimus ex Christi spiritu profectum esse, quod
aggressi estis, quandoque Christi Ecclesia in melius reforme-
tur, maxime cum id vobis in primis curæ sit, vt quoad eius
fieri potest, omnes ad veram pietatem prouehatis. Neque
tamen hæc ita à vobis geruntur, vt verbis magna promitta-
tis, factis parum præstetis, vt nostri Euangelici, quibus sem-
per in ore est Euangelium, cum vita eorum cum Euangelio
pugnet è diametro, sed vos ipsos ante omnia in omni virtu-

tis genere grauer exercetis, viget que inter vos viuificæ mortificationis studium, præsertim erga propriam prompta obedientia profligandam voluntatem, quæ sola malorum causa est. *Hucusque ille de miro Societatis fructu, viuente adhuc S. Ignatio.*

Et omnium virtutum genere exercentur;

20. A IOANNE DE CASTRO, Cui cum Ignatius Parens Noster Parisijs aperiret animum de Societate fundanda, sic ille respondit. Ita ô Ignati, tua de fundanda Societate IESV ardent vota, vt si lubet Carthusiam deseram. Nouitius sum, nondum votis adstrictus, meam opem, operam, vires, consilium in Te vnum transferam, dummodo tantæ molis negotium felicem exitum consequatur. *Ita ille apud P. Rho in Apolog. contra Castaldum Interrogat. 8. fol. 130.*

Ingens Societatis affirmatio.

21. A LAURENTIO SVRIO Viro inter scriptores perinsegni, ac celeberrimo, qui in Historiali Compendio rerum sui temporis ad annum 1540. cur ab Hæreticis odio habeantur IESVITÆ, edisserens, Vident enim (inquit) suis conatibus in dies magis, ac magis ab huius instituti viris obuiam iri, vident multos de suo grege detractos ad ouile Christi reduci; vident non solum vitæ integritate, sed etiam multiplici, & rara eruditione plerosque huius Societatis instructos. Hinc plusquam vatianum eorum in huius Societatis odium; hinc illa conuicia, probraque iactandi sæua libido, quod cum reuera mores reprehendere non possint, in Societatis Nomen petulanter incurrunt modo prima detracta syllaba, sultas inprimis IESV. Wider germanicè, tanquam IESV aduersarios vocant. Sæpius etiam atros equites, quod pulla veste vtantur: quasi vero eiusmodi cauillis quidquam noceant laudatissimis Societatis Patribus, & non potius sectariorum petulantiam declarent. *Sic ille apud Paul. Leonard. in Apolog. pro scient. Media Par. 2. n. 85. Et in Commentarijs ad eundem annum 1540. apud Euseb. in vita parua S. Ignatij fol. 191. Tract. de eius zelo cap. 2. addit. * Hand ignoro viros aliquos bonorum morum extitisse, qui aliquo humano affectu aduersus Societatem ducti fuerint, quod*

In Eam Hæreticorum odium.

Quia eorum multos ad ouile Christi reducit.

Et ob vitæ integritatem multiplicem ac raram eruditionem.

exinde ortum putamus, eam non bene notam apud ipsos; multotiesque sinistris ducuntur relationibus, qui alioqui bene procedunt. Homines quippe sumus, & uti tales aliquando fallimur. Ego autem tota certitudine persuasus sum, neminem, qui bene Societatem nouerit, impossibile omnino esse non bene de illa sentire. Sic ille. * *Qui sic amat pro beneuolentia sua, tantique fecit Societatem, ut non vereatur affirmare,*

Eius Procurator Spiritus sanctus.

Eius Procuratorem esse spiritum sanctum. Breue sane, sed mirabile elogium: quod videre est in eadem vita S. Ignat. cap. 37. fol. 118.

Sanctissima, & orbi per multiplicem fructum notissima, ac diuino cultui mancipata.

22. A THEODORO PETREIO dicente, Sanctissimam illam, atque Orbi terrarum per multiplices fructus editos notissimam hominum diuino cultui mancipatorum Societatem. Hæc ille apud Euseb. in doctrin. Asceticis lib. 1. cap. 60.

Summa, & inuisitata Societatis affirmatio in Pineda.

23. A BRVNONE Priore Maioris Carthusiæ ac totius Ordinis Carthusiensis Generali Ministro, ceterisque Desinitoribus Capituli Generalis, qui omnes in Capitulo suo Generali animi gratitudinem erga P. Ioannem de Pineda Beticæ Prouinciæ lumen, ac Column, hoc celeberrimo testimonio contestantur. Cum neque apud Deum, neque apud homines alia virtus gratior sit, quam acceptorum beneficiorum congratulatio, & per relationem Venerab. P. D. Didaci de Gueluat Prioris Domus de Couis, & Visitatoris Prouinciæ Castellæ didicerimus, singularissimum deuotionis affectum, cordialemque animi propensionem ad nos, nostrumque Ordinem, & præcipue ad Domum B. Mariæ de Couis prope Hispalim, quam P. V. semper habuit, & ostendit in omnibus suis euentibus prosperis & aduersis, ad eiusdem R. P. Visitatoris instantiam vicissitudinem quam possumus rependentes; memores etiam laborum indefessorum R. P. Vestræ in exponendis Sacrorum arcanorum libris, tum Iob, tum Ecclesiastes, tum Salomonis, ut multiplicatis intercessoribus, qui benignissimus, & piissimus Dominus est, abundantiore scientiam, longiorem vitam, ac felicem finem R. P. V. impartiat ad suam maiorem gloriam, & decorem suæ

suæ

suæ Ecclesiæ; concedimus R. P. V. in vita pariter, & in morte plenam participationem missarum, orationum, eleemosinarum, vigiliarum, abstinentiarum, disciplinarum, omniumque bonorum spiritualium, quæ modo fiunt, & de cetero (auxiliante Domino) fient in toto Ordine nostro. Addentes de gratia speciali, ut cum Obitus vester, quem Dominus felicem faciat & beatum, nostro fuerit Capitulo Generali nunciatus iniungantur pro anima R. P. V. missæ, Orationes, aliaque pietatis opera per vniuersum Ordinem exoluenda, sicut pro charissimis amicis nostris facere consueuimus. Addentes etiam Anniuersarium perpetuum per totum Ordinem nostrum in Kalendaris Domorum singulariter scribendum. Datis Carthusiæ sedente Capitulo Generali ann. 1627. Hoc edidit testimonium Illustrissima Carthusianorum Familia sociorum omnium gratitudine dignum: non enim plus in honorem tanti filij, quam Societatis nostræ cedit: Quo Pinetæ, & Societatis æstimatio in Phœnicis sæcula perennabit: nec mirum cum & ipsi veri Phœnices in sepulchris vini abduci nanciscantur cumas in tumulis, nec viuant vlli suauius quàm ita mortui.

24. A GERARDO HAMONTANO: Qui inscribens Gebhardo Colonienfium Antistiti, Opuscula minora Dionysij Richelij anno 1599. Sic affatur septemuirum illum, in Societatis commendationem. Ecce commodum, tuæ Celsitudini Copias auxiliares misit Deus, hominum certe pietate, atque eruditione præstantium, qui vocantur de Societate Nominis IESV. Nouit eos T. C. siquidem fructus, quos in Colonia Socijque eorum in Indiarum terris remotissimis, & Regnis amplissimis, hætenus nostro Orbi incognitis, multis quoque Europæ locis incredibiles faciunt, adeo sunt testati, & illustres, ut qui eis caliginem suo mendatio offundere velit, ipsum se potius dehoneftet. Parum à Clericis habitu discrepant, sed multum discrepant professione. Institutum eorum huc maxime spectat, ut iuuentutem in Scholis, & populum in concionibus publicis, & priuatis confessionibus omnesque illos, qui se eo-

Socij Copia
auxiliares
Episcoporum
pietate, ac eruditione
præstantes.
Incredibiles eorum
fructus
vbique.

*Ideo dignis
favoribus
ab Impera-
tore fouen-
tur.*

rum disciplinae tradunt, in omni pietate, quam optime instituant. Ipse Imperator noster clementissimus in suis ditionibus multos tales alit, & sua maiestate dignis fouet beneficijs. Quod etiam tua Celsitudo coepit liberaliter imitari, vt tantis laboribus pares esse queant viribus corporis. Non desunt qui eis detrahant, sed eo nomine Christianis omnibus debent esse gratiores. Non docent vt nostri Euangelici ventrem pro Deo colere, otium sectari, voluptati ac vanitati huius miseræ vitæ esse diditos, sed carnem cum vitijs & concupiscentijs crucifigere. *Ita refertur apud Raynaud. in Trinitate Patriarcharum Lugdun. typis edita anno 1647. fol. mihi 604.*

A PRÆMONSTRATENSIBVS.

25. **A** PHILIPPO BERNAL *Magistro doctissimo, Ordinisque Definitore: is in sententia D. Thomæ in fauorem immaculatae Conceptionis Beatæ Virginis Discursu 3. pag. 46. Ex omnibus (inquit) Religiosis Ordinibus viri grauissimi, ac doctissimi scripserunt in fauorem Virginis Sanctissimæ absque labe originali conceptæ: & ex sola sancta Religione Societatis IESV (vtpote in qua tantopere florent vna cum virtute & sanctitate bona studia, & literæ) tot ac tam eminentes Magistri scripsere, vt illi soli sufficerent ad faciendam illam sententiam pluitquam probabilem: isti sunt Suarij, Vasquez, Pinetæ, Toleti, Peltani, Canisij, Bellarmini, Turriani, Maldonati, Salmerones, Pereyræ, Delrij, Henriquez, Gregorij, Barradæ, Fernandez, Lorini, Salazarij, Iustiniani, Cornelij, Magallanes, Salas, Bonifacij, Castrij, Acoltæ, Maguncij, Morales, Costeri, Brunones, Labatæ, Mesæ, Ofsorij, Ribadeneiræ, Arnayæ, Apontes, Macanni, & alij sexcenti.*

Hæc ille.

*Societas
virtute, &
bonis literis
floreus.*

*Filiorum
calamis in
fauorem
immaculatae
Virginis
pugnat.*